

Olympus OM-10:

Skrabet OM-2

Det usædvanlige ved denne spejlrefleks er, at den uden tilbehør kun kan køre med eksponeringsautomatik, mens manuel indstilling kan købes som ekstra-tilbehør, nemlig en lille dims med lukkertidsindstilling.

Tekst og fotos
H. S. de Kue

SLR-Test

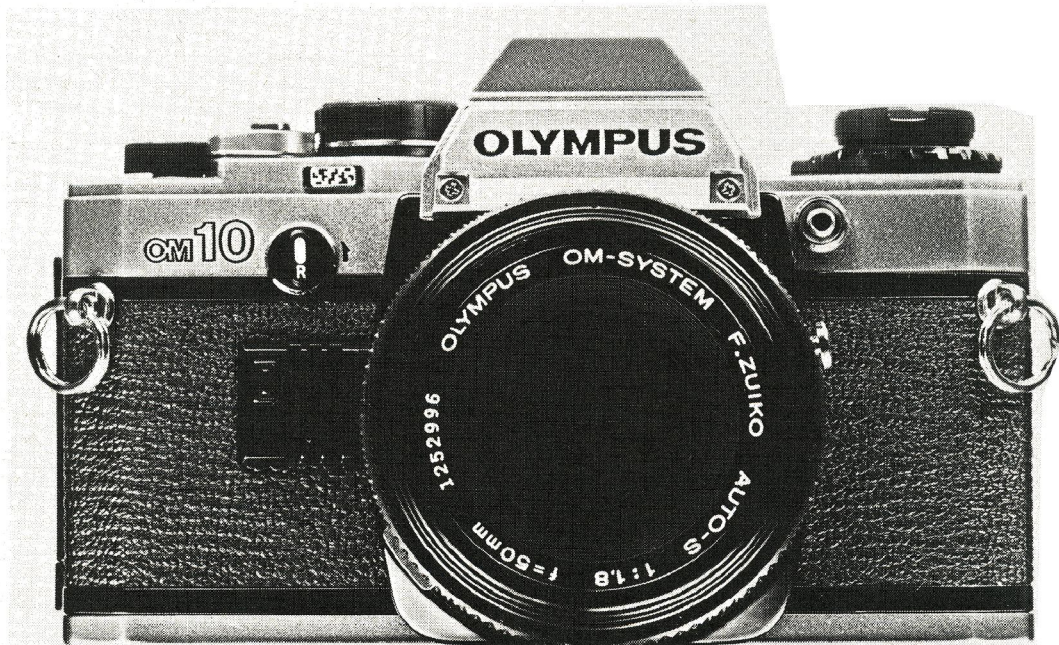
Olympus har flere gange overrasket os, så det batter. Først med verdens eneste 18x24 mm spejlrefleks, senere med verdens letteste 24x36 spejlrefleks. Og da den manuelle OM-1 blev efterfulgt af den automatiske OM-2, var der igen en overraskelse: lysmåling på lukkergardinet og på selve filmen.

Dengang, da OM-2 blev konstrueret, var det en selvfølgelig ting, at et automatkamera skulle have manuel indstillingsmulighed ved siden af. Senere har Pentax gjort det dristige, at lave en spejlrefleks, der slet ikke har anden manuel indstilling end 1/100 sek. for flash og som batteriløs reservetid. Og siden har de fleste fabrikkers fulgt det op med hver en spejlrefleks »kun med automatik«.

Det har Olympus nu også gjort, men med en meget interessant lille tilføjelse: hvis man vil, kan man købe en lille indstillings-enhed med lukkertidshjul, som plugges ind på forsiden af kamerahuset. Så undgår man de svære spekulationer ved anskaffelsen af en spejlrefleks, om man nu er sikker på, at man fremover vil kunne undvære den manuelle indstilling.

Lysmåleren

Lysmålingen foregår, stort

set, ligesom i Olympus OM-2. Det vil sige, at to CdS-fotoceller i prismesøgeren måler lyset på matskiven og dermed styrer lukkertiden og den række lysdioder i søgeren, som angiver (afrundet) den forventede lukkertid. Når spejlet vipper op, måles lyset et kort øjeblik på et sorthvidt mønster på det første lukkergardin. Så snart lukkergardinet er rullet til side, fortsætter lysmålingen på selve filmen.

Ser man på mønsteret på det første lukkergardin, så er det helt forskelligt fra det i OM-2. Grunden er, at OM-10 kun har én siliciumfotocelle midt i bunden af kameraet og ikke, som OM-2, to Si-celler i hjørnerne. Men princippet er det samme. Hvis der under en af de længere lukkertider pludselig sker en ændring af lysforholdene, så vil automatikken korrigere sin lukkertid. Man kan nemt efterprøve det, ved at lægge et stykke hvidt papir i kameraet i stedet for filmen. Selv om lysdioderne i søgeren f.eks. angiver 1/4 sek. kan man tydeligt høre, at lukkeren virker på ca. 1/30 sek., fordi det hvide papir reflekterer meget mere lys end filmen ville

have gjort. Det er teknisk imponerende. Men hvad betyder det i praksis? Hvis man skyder i dårlige lysforhold på 1/4 sek. og en anden fotograf fyrer en blitz af (samtidig), så får man ikke overbelyst sin film. Men hvor ofte sker den slags?

Blitzoptagelser

Lige et tilbageblik på Olympus OM-2. Der har man udnyttet lysmålingen på selve filmen til noget, der virkelig er smart: man har ladet siliciumcellen i bunden af kameraet styre Olympus' egne computerflash. Det betyder, at man ved vanskelige blitzoptagelser automatisk får den rigtige lysmængde på filmen. F.eks. ved portrætter med kort tele og indirekte blitz mod loftet og/eller væggen. Eller i en helt anden situation: diakopiering eller andre makrooptagelser med bælg.

Men disse muligheder udnyttes ikke i Olympus OM-10. Den specielle flash T-20 har på forsiden sin egen fotocelle (sensor) som styrer flashens lysglimt. Sensoren sidder gemt i bogstavet O i Olympus navnet.

T-20 flashen er naturligvis godt nok automatisk på

den måde, at når den tændes, skifter kameraet automatisk til 1/60 sek. Der er også klarsignal i søgeren og som et lille ekstra: lyset i søgeren blinker efter skuddet, hvis man ikke har overskredet computerblitzens rækkevidde. Man kan selv vælge, om man vil have 5 m eller 2,5 m rækkevidde. Ved 100 ASA film er det blænde 4 eller 8, ved 400 ASA er det blænde 8 eller 16.

Olympus laver blitzsko til samtlige typer, så man med den rigtige kobling kan bruge de to Olympus computerblitz på hvert af de tre kameraer.

Spar på batterierne

OM-10 kameraet har et udmærket system til at skåne batterierne. 90 sek. efter at man har drejet omskifteren på ON, slukkes lysdioderne i søgeren. Ved et let tryk på kragen udenom udløserknappen tændes lysdioderne igen for 90 sek. Hvis man pludselig skal tage et snapshot, uden at man har tid til at dreje omskifteren på ON, så virker eksponeringsautomatikken alligevel så filmen bliver rigtigt belyst, bare uden at man

Helhedsvurdering

Flot kamera, hvortil man kan bruge det meste af Olympus store program af objektiver og andet tilbehør. Det er virkelig synd, at lysmålingen på filmen ikke udnyttes til at styre computerflashen. Korrektionsknappen fra minus til plus 2 trin er meget vanskelig at betjene. Jeg savner et stik til blitzkabel.

Tekniske oplysninger

Fabrik/importør: Olympus, Japan/BICO, Hellerup.
Type: enøjet spejlrefleks, 24x36 mm, med eksponeringsautomatik af typen »selvvalgt blænde, fotocellestyret lukkertid %».
Lysmåling: midtfeltbetonet totalmåling.
Lukker: vandret kørende stoflukker 1/100-2 sek.
Manuelle lukkertider: 1/60 sek. batteriafhængig, bruges også til flash af andre fabrikater. Med en ekstra adapter kan man selv vælge tiderne 1/1000 til 1 sek.
Søger: matskive med snitbillede og mikroprismering.
Vægt: kamerahus 450 gram, 1,8/50 mm objektiv 170 gram, winder 290 gram uden batterier, flash 160 gram uden batterier.
Priser: kamera med 1,8/50 mm optik kr. 2195, T-20 flash 735 kr. Winder 1175 kr. Manuel adapter 195 kr.

Lukkertest Olympus OM-10:

Eksp.tal	Kamera 1	Kamera 2	Kamera 3
1 sek.	+10	excellent	excellent
1/2 sek.	+9	excellent	excellent
1/4	+11	excellent	excellent
1/8	+10	excellent	excellent
<hr/>			
1/16	+15	+12	+11
1/32	+11	excellent	excellent
1/64	excellent	+9	excellent
1/128	excellent	excellent	excellent
<hr/>			
1/256	excellent	excellent	excellent
1/500	+15	+10	+9, +16, +14
1/1000	+15, +23, +13	+3, +18, +9	+16, +33, +28
Blitz	1/48	1/45	1/45

Umiddelbart inden deadline lykkedes det at fremskaffe en enkelt manualadapter, og den blev brugt ved lukkertidstesten af alle tre OM-10 kameraer. Kameraets lysmåler har kun angivelse af hele lukkertidstrin, hvorfor den kun angiver den omtrentlige lukkertid, og derfor ikke kan bruges til egentlig lysmåling.

Fakta om testmålingerne

Testmålingerne er foretaget i samarbejde mellem FOTO&Smalfilm og et af landets største fotoværksteder, fa. S.E. Svendsen. Følgende er kontrolleret: Lukkertid, lysmåler, matskivejustering, afstandsskala, blitzkontakt, springblændemekanisme, selvudløser og blændeåbning.

Lukkertidstesten er foretaget på et elektronisk instrument, der måler eksponeringen 3 forskellige steder i filmplanet samtidig. Lukkertiden er perfekt, hvis den ligger mellem plus 10 % og minus 16 % af den korrekte eksponeringstid - svarende til plus/minus 1/4 blænde. Excellent i skemaet betyder, at den målte eksponeringstid har ligget indenfor plus/minus 1/8 blænde, hvilket svarer til plus/minus 8 %. Plus 40 % og minus 30 %, svarer til plus/minus 1/2 blænde, mens plus 100 % og minus 50 % svarer til plus/minus 1 blænde.

To tal med bindestreg imellem, eksempelvis + 4-12 betyder, at lukkertiden ved den pågældende indstilling ikke er konstant, men svinger mellem minus 4 % og plus 12 % - svarende til omkring 1/4 blænde, 3 tal med kommaer mellem betyder, at eksponeringen ikke har været helt jævn over filmfladen. Hvis talrækken eksempelvis er + 17,8,4 betyder det, at første del af billedet underbelyses 17 %, mens midten overbelyses 8 %, og sidste del overbelyses 4 %. I dette tilfælde forekommer en eksponeringsvariation fra begyndelsen til midten på ca. 1/3 blænde.

Ved automatiske kameraer kontrolleres valget af lukkertid-blændekombination ved to lysstyrker (LV 9 og LV 14). Måleresultatet udskrives som lysværdital. + 0,2 betyder således 1/5 blændes overbelysning, mens + 1,0 betyder 1/1 blændes underbelysning. Ved denne test er det både lysmålerautomatik, lukker og springblænde, der har indflydelse på resultatet. Derfor bruges samme objektiv ved testen af alle tre kameraer.

Kontrollen af lysmåler foregik i en finjusteret lyskasse. Afstandsskalaen kontrolleredes med en såkaldt kollimator. Blændeåbningen kontrolleredes ved simpel sammenlignende bedømmelse, hvorfor evt. påvisninger af fejl må tages med et vist forbehold.

Fa. S. E. Svendsen har kun ansvar for kontrolmålingerne, mens subjektive bedømmelser af f.eks. lysstyrke i søger, spejlrystelser, betjeningskomfort og mekanisk kvalitet udelukkende skyldes FOTO&Smalfilm.

kan aflæse tiden i søgeren. Batteritest er både et blinklys på forsiden af kamerahuset og en kraftig fløj-tetone.

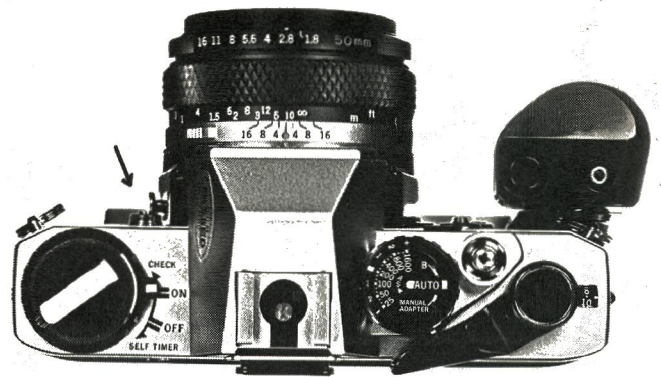
Betjeningsknapperne

Hvor bekvemt den manuelle indstilling af lukkertiden virker, har jeg ikke kunnet prøve, da den manuelle adapter endnu ikke var kommet, da jeg testede kameraet.

Jeg har alvorlig kritik m.h.t. indstillingsknappen for ASA-filmhastighed. På denne knap kan man be-

vidst afvige fra den automatisk styrede lukkertid, f.eks. hvis man på farvelysbilledfilm i en vanskelig lysituation vil have en ekstra optagelse med afvigende eksponering. Se nærbilledet af knappen: der bruges 100 ASA-film og minus-1 mærket er stillet ud for 100 ASA. Men hvis man ikke straks stiller knappen tilbage, kan man senere tro, at der er 200 ASA film i kameraet.

Endnu en ting: for at ændre indstillingen, skal knappen løftes. Det går enormt besværligt, så i praksis får man aldrig skudt de ekstra optagelser.

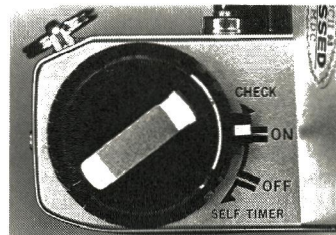
Pilen viser, hvor den manuelle adapter skal sidde. Tallene kan aflæses ovenfra.

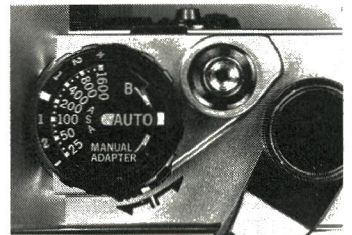
Winder med håndtag giver et godt greb om kameraet.

Så forskellige er mønstrene på lukkergardinet i Olympus OM-2 og OM-10.

Hovedafbryderen bruges også som omskifter til battericheck og til selvudløser.

ASA-indstillingsknappen bruges også som korrektionsknap fra minus til plus to trin.

Så forskellige er blitzskoene på Olympus OM-2 og -10.

